

Rif Spahni. Instant i memòria

SonBoter, 2012

© Rif Spahni

14.10.22
—11.06.23

Miró
mallorca

Succesió Miró

Ajuntament de Palma

GOVERN
ILLES
BALEARNS

30 Espai
Estrella
1992 - 2022

Fitxa tècnica

Artista: Rif Spahni

Títol: “Rif Spahni. Instant i memòria”

Datació de les obres: 2012, 2018 i 2022

Total obres exposades: 45 peces

Son Boter # 01 al # 27, 2012

Impressió de pigments minerals damunt paper fotogràfic 100% cotó

Dimensions: 26 x 39 cm

Producció als Tallers d'Obra Gràfica de Joan Miró

Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

Imaginaire # 01 al # 17, 2018

Impressió de pigments minerals damunt paper fotogràfic 100% cotó

Dimensions variables. Ed. 1/5

Producció als Tallers d'Obra Gràfica de Joan Miró

Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

Archipiélago # 01, 2022

Fotogravat damunt paper japonès

Dimensions: 16 x 24 cm

Producció als Tallers d'Obra Gràfica de Joan Miró

Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

Organització i producció de l'exposició: Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

Espais expositius: Espai Cúbic i passadís de l'Edifici Moneo

Data de la inauguració: 14 d'octubre 2022 a les 19 h

Concepte de l'exposició

L'exposició s'ha organitzat en col·laboració amb el fotògraf i s'estructura en tres àmbits que recullen diferents mirades i complementàries a l'espai de Son Boter.

Les fotografies en blanc i negre de la primera part de l'exposició capten un instant suspès, just abans del naixement de l'obra: jocs de llum, ombres, objectes, grafitis i fragments de Son Boter. La tensió del moment previ a la creació es recrea en l'observació i l'acció del fotògraf mateix i en la seva intenció d'intentar captar-la. Ara és ell qui, com Miró abans, s'amara de l'espai i es deixa endur per la seva vibració i la càrrega del passat, del qual Miró forma part. Cap dels dos sap on el durà l'obra ni com acabarà. "Em deix dur per aquesta energia, pel que veig, el que sent i el que l'espai em demana".

Les traces, les marques i les restes que queden al final del procés creatiu és el que recull la segona part de l'exposició, amb les fotografies magnificades de les taques de pintura damunt el paviment. Un exercici d'observació que va més enllà de la representació i dona pas a la interpretació; les empremtes que Miró ha deixat a l'edifici no són només taques de pintura, sinó evidències que permeten reconstruir la seva memòria, les energies, els moviments i el temps de l'artista. "Un moment de reflexió enfront de l'obra, deixant degotar el pinzell, pensant com continuar."

El fotògraf tanca la seva exposició creant una obra més minimalista centrada en la idea pura de la taca aïllant-la per complet per a crear una sèrie de fotogravats. Es tracta de la tercera i darrera part amb una obra que és un estudi preliminar de la sèrie "Archipiélago". Amb aquestes obres l'artista dona per conclosse el seu recorregut artístic a través del Taller de Son Boter.

Rif Spahni ens fa testimoni de l'invisible que fins ara havia estat ocult, instant i memòria: el moment íntim de Joan Miró amb l'obra a punt d'aparèixer i un tall en el decurs del seu procés creatiu mitjançant uns jocs d'escala que revelen rastres abans imperceptibles.

En total es presenten 45 obres: a l'Espai Cúbic, la sèrie "Imaginaire", composta per 17 fotografies en color realitzades a Son Boter el 2018, i que ara es troben a la col·lecció de la Fundació. També el Cúbic acull el fotogravat "Archipiélago"; i al passadís, una selecció de 27 fotografies en blanc i negre de la sèrie realitzada a Son Boter el 2012, algunes de les quals es varen incloure al llibre de Rif Spahni *Son Boter. Joan Miró*, publicat per Ediciones Anómalas. Totes les fotografies han estat produïdes als Tallers d'Obra Gràfica de Joan Miró entre 2012, 2018 i 2022.

Cal destacar que el gran tríptic fotogràfic de Spahni de les taques produïdes per l'obra *Focs Artificials* -un tríptic de Joan Miró realitzat el 1974- s'exposarà a l'Espai Estrella com a part de l'exposició "El Miró de Son Boter".

Text crític de l'exposició

"**Instant i memòria**" ens convida a endinsar-nos en un viatge fotogràfic, documental i imaginari. El fotògraf **Rif Spahni** se submergeix en l'univers mironià de Son Boter per a revelar-nos un entorn màgic en el qual encara perduren l'energia i l'alquímia creatives de Joan Miró. Captivat per l'atmosfera de l'interior del taller, Spahni rescata aquestes sensacions de l'oblit i obre una porta perquè la seva particular visió artística vagi explorant aquest enigmàtic lloc. Ens ho explica amb les seves pròpies paraules: "Em deix guiar pel que veig, sent i l'espai em demana."

Spahni transita per Son Boter com un ésser invisible, com si fos un element més, i deixa que el mateix espai prossegueixi la seva vida. En aquest moment de quietud i silenci és quan sorgeix la màgia, l'instant precís on tot sembla cobrar vida, on les parets i el terra parlen a través de les grafies, les taques i la matèria que hi están dipositades. Movent-se entre el figuratiu, l'abstracció i el suggeriment es desenvolupa la seva acció i, en conseqüència, el seu particular treball fotogràfic.

El 2012 Spahni realitza a Son Boter la sèrie de fotografies en blanc i negre amb la idea de revelar l'atemporalitat, l'essència i l'ànima del taller. Comença el seu recorregut mostrant-nos primer els dibuixos iniciàtics a carbonet de les parets que mostren una vitalitat sense límits, germen de l'obra de Miró, i que ens recorden les caverne primigènies de la humanitat de les quals sorgeix l'Art. Les imatges captades pel fotògraf reflecteixen una gran expressivitat i ens remet a pensar en l'obra d'artistes contemporanis com Cy Twombly, que va quedar fascinat per l'art tribal, utilitzant el llenguatge pictòric de principis de la dècada dels 50 per a evocar el primitivisme.

Spahni prossegueix elaborant unes imatges més abstractes, registres que plantegen un joc de llums i ombres, que ens mostren unes formes que sembla que mai varen ser aquí –o ningú va voler veure– i que ara demanen atenció. El que fins ara ens remetia a l'imaginari de Miró s'allunya per a mostrar-nos una experiència més personal del fotògraf. Aquí el discurs s'inverteix i dona lloc a una creació més conceptual on l'imperceptible es torna visible sota la seva mirada. En d'altres fotografies, en les quals és present la matèria, ens remet al gest escultòric de l'origen dels temps, tan recurrent en l'escultura primitiva i la contemporània com observem en l'obra d'Auguste Rodin o en la pintura d'Antoni Tàpies.

Anys més tard, el 2018, Spahni, atret i fascinat per l'espai, descobreix un univers paral·lel que el du a realitzar la sèrie de color i taques, part de les restes de pintura i esquitxades fruit de l'experimentació més plàstica de Miró i que són empremtes del seu procés creatiu. En aquesta ocasió, Spahni les interpreta sota la seva inequívoca mirada i bon saber fer per a donar protagonisme a la insinuació, a la plasticitat de la forma i el color a

Text crític de l'exposició

través d'un joc tridimensional que proporciona un cert relleu i moviment a la imatge, com si fossin silencis d'una partitura musical. El resultat són unes fotografies d'una gran càrrega poètica i subtileza, en les quals els mons oníric i abstracte es fonen. Una vegada més, el fotògraf ens transporta a una altra època, la de les taques surrealistes del frottage i l'expressionisme abstracte americà de Jackson Pollock.

Ara, deu anys després, la visió de Spahni és més minimalista i se centra en la idea pura de la taca aïllant-la per complet per a crear una sèrie de fotogravats. De nou incideix en la seva intenció de rescatar de l'anonimat la bellesa i la força de les restes ignotes del taller de Miró i que durant una dècada han reclamat la seva atenció. Aquests fotogravats es comporten com a cartografies d'un arxipèlag, cartes nàutiques que ens revelen com navegar a través de la seva particular visió del món, al mateix temps que desperten una consciència d'universalitat.

D'aquesta manera, Spahni dona per conclòs el seu recorregut artístic entorn del taller de Son Boter, refugi creatiu de Miró des de 1959.

Rafael Alonso, artista i crític de l'art

Spahni a l'estudi de **Son Boter**
Foto: Roser Salmoral

Llistat obres

Son Boter # 01 al # 27, 2012

Impressió de pigments minerals damunt paper fotogràfic 100% cotó

Dimensions: 35 x 45 cm

Producció als Tallers d'Obra Gràfica de Joan Miró

Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

#01

#08

#02

#09

#03

#10

#04

#11

#05

#12

#06

#13

#07

#14

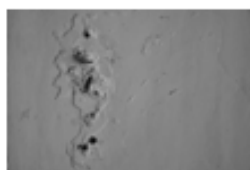
Llistat obres

#15

#16

#17

#18

#19

#20

#21

#22

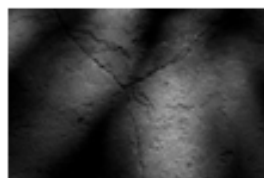
#23

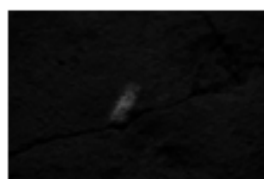
#24

#25

#26

#27

Llistat obres

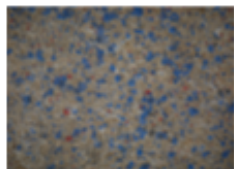
Imaginaire # 01 al # 17, 2018

Impressió de pigments minerals damunt paper fotogràfic 100% cotó

Dimensions variables. Ed. 1/5

Producció als Tallers d'Obra Gràfica de Joan Miró

Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

#01

#02

#03

#04

#05

#06

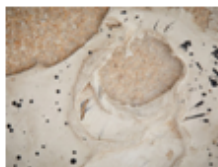
#07

#08

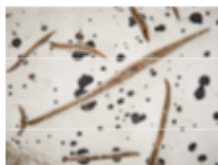
#09

#10

#11

#12

#13

#14

Llistat obres

#15

#16

Fotografia inclosa a l'exposició "El Miró de Son Boter" a l'Espai Estrella

#17

Llistat obres

Archipiélago # 01, 2022

Fotogravat damunt paper japonès

Dimensions: 16 x 24 cm

Producció als Tallers d'Obra Gràfica de Joan Miró

Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

Biografia i trajectòria

Rif Spahni (Palma de Mallorca, 1972)

Cursa estudis de fotografia i il·lustració a Mallorca i Barcelona. Fotògraf professional en el camp publicitari, editorial, documental i docent, que compagina amb treballs com a director de producció publicitària.

El seu treball personal parteix de les bases de la fotografia documental amb un fort component emocional, reflexionant sobre l'hàbitat i la relació paisatge-home-natura.

El 2005 va iniciar *Paysages d'un exil*, el seu primer projecte relacionat amb l'hàbitat realitzat als campaments de refugiats sahrauís de Tinduf i finalitzat el 2007. Aquest treball va ser publicat el 2012 per Ediciones Anómalas en format llibre amb el mateix títol *Paysages d'un exil* i exposat a mostres col·lectives a Sevilla i Colorado i individuals a Mallorca, Castelló, Madrid, Londres i Perú. Finalista a premis internacionals com "People-Places-Things" of The Center for Fine Art Photography Colorado, The London Photographic Awards AdSight 05 i menció d'honor als premis IPA 06 entre d'altres.

El 2008 continua el projecte a la selva lacandona (Mèxic) amb el treball *Terres del Jaguar*, una reflexió sobre la poètica del que és habitat i deshabitat en plena selva chiapaneca amb les comunitats natives lacandones. Aquest mateix any, crea el col·lectiu fotogràfic Sa Makineta, promovent la fotografia mitjançant les projeccions a l'aire lliure *Visionaris* en col·laboració amb la Fundació Miró Mallorca i l'Ajuntament de Palma, que es va organitzar 4 anys consecutius.

El 2010 realitza el projecte *Process in progress*, un estudi sobre la relació amb els nostres propis territoris i com afecten les emocions a la percepció del paisatge i la seva relació amb la memòria. Va exposar el treball de forma individual a la Galeria Maneu de Palma de Mallorca.

L'any 2012 realitza el projecte *Trobades amb la mirada*, en col·laboració amb el Museu d'Art Modern i Contemporani Es Baluard de Mallorca i l'Àrea d'Hospitalització de Salut Mental de Gesma, Palma. Aquest projecte dirigit als usuaris de l'Àrea de Salut Mental, utilitzava la fotografia per reflexionar sobre la pròpia identitat, cercant la integració i la desestigmatització de la malaltia mental dins de la societat. El projecte va ser becat per l'Obra Social de La Caixa -ajuts dirigits a projectes culturals d'impacte social 2011.

A mitjans del 2012 es trasllada a Lima (Perú), per tenir més fàcil l'accés a la selva amazònica, on realitza *Nugkui*, un document sobre les dones ceramistes awajunes. La publicació d'aquest treball en forma de llibre i l'exposició, organitzades per membres de la comunitat i subvencionat per IGWIA, varen tenir lloc el 2016.

Biografia i trajectòria

El novembre del 2012 fa un taller de fotografia a Fairmail (ONG d'ajuda als joves dels barris marginats de Trujillo), dirigit a joves amb alt risc d'exclusió social a aquesta ciutat del nord del Perú.

Al desembre de 2012 realitza el taller amb càmeres estenopeiques *Pinholin' Chorrillos*, amb els joves del degradat barri de Chorrillos a Lima.

El 2013 desenvolupa per al Centre de la Imatge de Lima i l'ONG ambiental WCS (World Conservation Society) un projecte per a realitzar tallers de fotografia social a tot l'Amazones, Andes i zona costanera peruana, duent a terme el projecte pilot amb *Mazuco Mira* destinat al poble amazònic de Mazuco afectat per la mineria il·legal al departament de Madre de Dios. Aquest mateix any realitza el taller *El Cenepa Mira*, al nord del Perú, al departament de l'Alt Amazones, dirigit als joves que varen retratar les seves comunitats Awarunas de Kuskobaim i Mamayaque.

Els seus tallers de fotografia es centren en col·lectius amb risc d'exclusió social i comunitats amb difícil accés a una educació de la mirada i es focalitzen en la "fotografia emocional", cercant en la imatge un mitjà de comunicació i exteriorització emocional.

Des de 2021, realitza una sèrie de tallers fotogràfics i sensibilització en escoles de secundària de les Illes Balears en col·laboració amb la Fundació Vicente Ferrer on s'aborden diversos ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible). La base del projecte és sobre l'apoderament de la dona i els seus drets a través de la història Yerramma, una documentació de 3 anys realitzada a una dona Dalit a Anantapur, Índia.

Actualment, segueix realitzant els seus projectes sobre l'apoderament de la dona (Yerramma / Índia 2015, Yvonne / Perú 2020), la pol·lució als oceans (*Derivas*, 2018) i un altre sobre el Mediterrani, la seva cultura i paisatge i el nostre propi entorn (*Mediterrània vs Mediterrània*).

